

การตัดตรวจชิ้นเนื้อต่อมลูกหมาก เป็นการตัดชิ้นเนื้อจากต่อมลูกหมาก เพื่อนำชิ้นเนื้อไปตรวจทางพยาธิวิทยา เพื่อดูว่าเป็นมะเร็งหรือไม่ โดยแพทย์จะใช้เข็มเจาะตัดต่อมลูกหมากผ่านทางทวารหนักและใช้เครื่องอัลตราซาวด์ช่วยในการหาตำแหน่งเจาะที่เหมาะสม ให้ได้ชิ้นเนื้ออย่างน้อย 10-12 ชิ้น การทำหัตถการดังกล่าวสามารถทำได้โดยไม่ต้องดมยาสลบ และผู้ป่วยสามารถเดินทางกลับบ้านได้โดยไม่ต้องพักฟื้นในโรงพยาบาล

ข้อบ่งชี้ในการตัดตรวจชิ้นเนื้อต่อมลูกหมาก

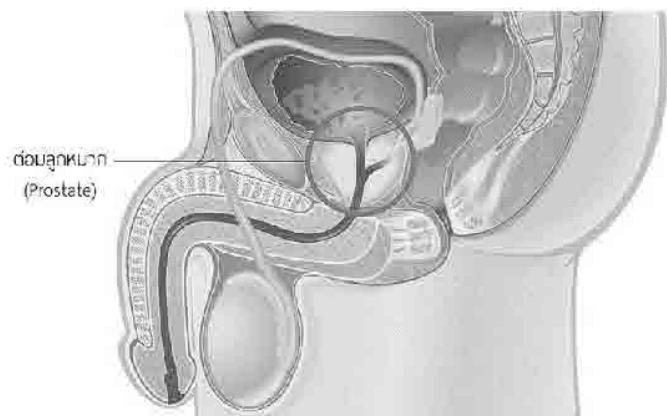
- ผู้ป่วยที่มีค่า PSA สูงเกินกว่าเกณฑ์ปกติ
- ผู้ป่วยที่ตรวจพบความผิดปกติของต่อมลูกหมาก เช่น คล้ำได้ก้อนเนื่องจากการตรวจทางทวารหนัก คล้ำพบว่าต่อมลูกหมากแข็งกว่าปกติ

ข้อมูลส่วนตัวที่ควรแจ้งให้แพทย์ทราบ

1. ประวัติโรคประจำตัว เช่น โรคหัวใจหรือได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ โรคความผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับการแข็งตัวของเลือด
2. รับประทานยาละลายลิ่มเลือด หรือทานอาหารเสริม สมุนไพร ที่มีฤทธิ์ทำให้เลือดแข็งตัวช้า เช่น กระเทียมสกัด ไบแปะก๊วย โสม เมล็ดองุ่น วิตามินอี น้ำมันปลา/น้ำมันตับปลา เป็นต้น
3. ประวัติแพ้ยาต่างๆ โดยเฉพาะยาชา และยาแก้ไอ

การเตรียมตัวก่อนผ่าตัด

1. หากผู้ป่วยรับประทานยาต้านเกล็ดเลือด ยาละลายลิ่มเลือด อาหารเสริม หรือสมุนไพร ที่ทำให้เลือดแข็งตัวช้า ต้องหยุดก่อนทำหัตถการอย่างน้อย 7 วันหรือหยุดตามคำสั่งแพทย์
2. ผู้ป่วยจะได้รับยาฆ่าเชื้อ แบบรับประทาน โดยเริ่มรับประทานเมื่อเช้า 1 วันก่อนวันผ่าตัด และจะต้องรับประทานติดต่อกันประมาณ 3 วัน หรือ แบบฉีด โดยให้ทางหลอดเลือดดำก่อนเริ่มทำการผ่าตัด 1 ชม. (วิธีการให้ยาฆ่าเชื้อขึ้นอยู่กับแผนการรักษาของแพทย์) เพื่อป้องกัน การติดเชื้อจากการตัดตรวจชิ้นเนื้อต่อมลูกหมาก
3. ผู้ป่วยจะต้องสวนอุจจาระทางทวารหนักด้วยลูกสวนในตอนกลางคืน หรือ เช้า ก่อนตรวจชิ้นเนื้อ (ตามคำสั่งแพทย์)

รูปแสดงตำแหน่งต่อมลูกหมาก

ขั้นตอนการตรวจตัดชิ้นเนื้อต่อมลูกหมาก

การตัดตรวจชิ้นเนื้อต่อมลูกหมากสามารถทำแบบผู้ป่วยนอกได้ ไม่จำเป็นต้องนอนพักในโรงพยาบาล ซึ่งขั้นตอนการผ่าตัดคร่าวๆ มีดังนี้

1. การระงับความเจ็บปวดระหว่างการตัดชิ้นเนื้อจะใช้ยาชาเฉพาะที่ฉีดผ่านทางทวารหนัก
2. หลังจากฉีดยาชาแล้ว แพทย์จะใช้เข็มตัดชิ้นเนื้อต่อมลูกหมากผ่านทางทวารหนัก จำนวน 10-12 ชิ้น โดยใช้เครื่องอัลตราซาวด์ใส่เข้าทางทวารหนัก เพื่อเป็นการนำร่องหาตำแหน่งการตัดชิ้นเนื้อที่เหมาะสม
3. หลังการตัดตรวจชิ้นเนื้อเสร็จ ผู้ป่วยจะต้องรอดูอาการอยู่ที่ห้องพักฟื้นชั่วคราว จนกว่าจะปัสสาวะออกได้เป็นปกติและแพทย์มั่นใจว่าปลอดภัยดีแล้วจึงกลับบ้านได้

3. อุจจาระมีเลือดปน อสุจิมี่เลือดปน หรือเลือดออกทางทวารหนัก : การดูแลเบื้องต้น ไม่ยกของหนัก ไม่เบ่งถ่าย ระวังท้องผูก อาการมักจะดีขึ้นภายใน 2-3 วัน แต่อสุจิมี่เลือดปนได้หลายวัน แล้วจะค่อยๆดีขึ้นเอง
4. ภาวะติดเชื้อ หากท่านมีอาการ ไข้หนาวสั่น ปัสสาวะแสบขัด ปวดหนองบริเวณฝีเย็บ ให้รีบมาโรงพยาบาลทันที เพราะอาการเหล่านี้ถือเป็นอาการของภาวะติดเชื้อ ซึ่งเป็นภาวะอันตราย ต้องรีบรับการรักษา

ภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้

1. ปัสสาวะไม่ออก : เกิดได้จากการบวมของท่อปัสสาวะ การดูแลเบื้องต้นสามารถทำได้โดยติดต่อ โรงพยาบาลใกล้บ้านเพื่อทำการใส่สายสวนปัสสาวะชั่วคราว
2. ปัสสาวะมีเลือดปน : สามารถมีเลือดปนในปัสสาวะได้หลังตรวจชิ้นเนื้อวันแรกๆ การดูแลเบื้องต้นคือ ดื่มน้ำมากๆ ไม่กลั้นปัสสาวะ งดออกแรงหรือทำงานหนัก ยกของหนักหลังผ่าตัด อาการจะค่อยๆดีขึ้นภายใน 2-3 วัน

การตัดตรวจชิ้นเนื้อต่อมลูกหมาก โดย อ.นพ.เปรมสันต์ สังข์คุ้ม

จัดทำโดย : พ.ว.วรสสมน ร้อยแก้ว
ที่ปรึกษา : นายแพทย์เปรมสันต์ สังข์คุ้ม
หน่วยตรวจผู้ป่วยนอกพิเศษศัลยกรรมและกระดูก

การตัดตรวจชิ้นเนื้อต่อมลูกหมาก

Transrectal ultrasound guided prostate biopsy
หรือ TRUS-Bx

